

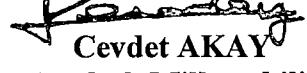
T.C.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 23.08.2026
Sayı : 3027

49405

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet ŞİMŞEK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim.

Cevdet AKAY

Karabük Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

Yatırım fonlarının büyüklüğü son yıllarda hızlı biçimde artmış; yatırım fonlarının finansal sistem içindeki payı 2021’de yüzde 2,6 iken 2024’te yüzde 10’a yükselmiş ve portföy değeri yaklaşık 5 trilyon TL’ye ulaşmıştır. Buna karşın, bazı fonlarda düşük likiditeli payların yoğunlaşması, yatırımcıların satış taleplerinin karşılanamaması, fon varlıklarının gerçeğe aykırı veya aşırı değerlendirilmiş olabileceği iddiaları ve fonların tasfiyeye alınması, sermaye piyasalarında güven sorunu oluşturmuştur.

Kamuoyuna yansıyan açıklamalara göre bazı riskler 2025 yılının son çeyreğinde tespit edilmiş ve 2 Aralık 2025 tarihinde Finansal İstikrar Komitesi gündemine alınmıştır. Ancak kapsamlı önlemlerin Eylül 2026’daki piyasa sarsıntısından sonra açıklanması, erken uyarı mekanizmalarının ve kurumlar arası koordinasyonun yeterliliğinin sorgulanmasına neden olmuştur.

Bu bağlamda;

1. 2025 yılının son çeyreğinde yatırım fonlarında tespit edilen olağandışı fiyat ve miktar hareketlerinin kapsamı nedir?
2. Finansal İstikrar Komitesi’nin 2 Aralık 2025 tarihli toplantısında fon piyasalarına ilişkin hangi riskler ele alınmıştır?
3. Bu toplantıda hangi kararlar alınmış, hangi kurumlara hangi görevler verilmiştir?
4. 3 Aralık 2025 tarihinde SPK bünyesinde kurulan çalışma grubunun görev, yetki ve sorumlulukları nelerdir?
5. Çalışma grubu tarafından hazırlanan rapor veya risk değerlendirmesi Bakanlığınıza sunulmuş mudur?
6. Risklerin tespit edildiği tarih ile Eylül 2026’daki kriz arasında neden daha erken ve kapsamlı tedbirler alınmamıştır?
7. Bakanlığınız tarafından bu süreçte bir etki analizi, risk raporu veya kriz senaryosu hazırlanmış mıdır?
8. Yatırım fonlarının düşük işlem hacimli hisselerde yoğunlaşmasına hangi mevzuat hükümleri izin vermiştir?

9. Fonların tek bir hisse, şirket grubu veya ilişkili varlık üzerinde yoğunlaşmasını sınırlandıran mevcut düzenlemeler yeterli midir?
10. Fon portföylerinde likidite riski için zorunlu asgari nakit veya kolay nakde çevrilebilir varlık oranı uygulanmakta mıdır?
11. Uygulanıyorsa bu oranlar kriz yaşayan fonlar bakımından yeterli olmuş mudur?
12. Fonların günlük pay geri alım taahhütleri ile portföylerinin gerçek likiditesi arasında uyumsuzluk olup olmadığı incelenmiş midir?
13. Fonların varlık değerlemelerinde bağımsız değerlendirme, ikinci fiyat doğrulaması veya stres testi zorunluluğu getirilecek midir?
14. Fon portföylerinde işlem hacmi düşük hisselerin gerçek piyasa değerinden yüksek gösterilmesini önlemek amacıyla hangi teknik tedbirler alınacaktır?
15. Fon yöneticilerinin ilişkili taraf işlemleri ve çapraz fon işlemleri daha sıkı biçimde denetlenecek midir?
16. Fon yönetim şirketleri, aracı kurumlar, bankalar, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, SPK, MASAK ve Borsa İstanbul arasında gerçek zamanlı veri paylaşımı yapılmakta mıdır?
17. Bakanlığınızın koordinasyonundaki Finansal İstikrar Komitesi, kriz öncesi riskleri hangi göstergeler üzerinden takip etmektedir?
18. Fon bazında yoğunlaşma, yatırımcı çıkışları, günlük likidite açığı ve temerrüt riski için erken uyarı sistemi bulunmakta mıdır?
19. Bulunuyorsa bu sistem neden krizden önce kamuoyuna veya ilgili yatırımcılara uyarı üretmemiştir?
20. Krizden etkilenen fonlarda toplam yatırımcı sayısı ve toplam portföy büyüklüğü ne kadardır?
21. Bu fonlarda bireysel yatırımcıların toplam payı ve kurumsal yatırımcıların toplam payı nedir?
22. Yatırımcıların satış taleplerinin karşılanamaması nedeniyle oluşan tahmini zarar tutarı ne kadardır?
23. Tasfiye kapsamına alınan fonların varlıklarının hangi yöntemle ve hangi takvimle satılması planlanmaktadır?
24. Tasfiye sürecinde varlıkların zorunlu satış nedeniyle gerçek değerinin altında elden çıkarılmasını önlemek için hangi tedbirler alınacaktır?
25. SPK tarafından tasfiye konusu fonlara ilişkin sürenin üç aydan altı aya çıkarılmasının yatırımcılar açısından beklenen etkisi nedir?

26. Tasfiye sürecinde yatırımcıların alacak sıralaması nasıl belirlenecektir?
27. Fon yatırımcılarının zararlarını karşılamak üzere kamu kaynaklarından, yatırımcı tazmin mekanizmalarından veya sektör katkı paylarından yararlanılması planlanmakta mıdır?
28. Yatırımcıların mevduat sahipleri gibi belirli bir güvence kapsamına alınmasına yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?
29. Kamu kaynaklarından herhangi bir ödeme yapılacaksa bunun hukuki dayanağı ve maliyeti nedir?
30. Fon krizi nedeniyle haksız kazanç elde eden kişi veya kuruluşlardan kamuya veya yatırımcılara kaynak aktarılması için hangi mekanizmalar kullanılacaktır?
31. MASAK tarafından şüpheli işlem bildirimleri, fonlar arası para transferleri ve ilişkili kişi hareketleri incelenmiş midir?
32. Fon krizi kapsamında malvarlığı dondurma, tedbir koyma veya şüpheli varlık transferlerini önleme işlemi yapılmış mıdır?
33. Fon yöneticileri ve portföy yönetim şirketlerinin sermaye yeterliliği, risk yönetimi ve iç kontrol sistemleri denetlenmiş midir?
34. Fon yatırımcılarına sunulan izahname, yatırımcı bilgi formları ve risk bildirimlerinin yeterli olup olmadığı incelenmiş midir?
35. Bankalar ve yatırım kuruluşlarının yatırımcılara fonların gerçek risklerini açıklama yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği denetlenmiş midir?
36. Yatırımcıların yalnızca geçmiş getiriler üzerinden yönlendirilmesini önlemek amacıyla reklam ve tanıtım kuralları sıkılaştırılacak mıdır?
37. Fon yöneticilerinin kişisel veya ilişkili hesaplar üzerinden fon performansını etkileyen işlemler yapıp yapmadığı denetlenmiş midir?
38. Fon yöneticilerinin ücret ve performans primlerinin, gerçek ve sürdürülebilir getiriler yerine kısa vadeli fiyat artışlarını teşvik etmesini önlemek amacıyla düzenleme yapılacak mıdır?
39. Sermaye piyasalarında benzer krizlerin yeniden yaşanmaması için Bakanlığınızca hazırlanan mevzuat değişikliği taslağı bulunmakta mıdır?
40. Bakanlığınız, SPK ve diğer ilgili kurumların kriz öncesi ve kriz sonrası işlemlerini incelemek üzere bağımsız bir araştırma veya denetim komisyonu kurulmasını değerlendirmekte midir?
41. Yaşanan süreçte kamu kurumlarının görev ve sorumluluklarını yerine getirip getirmediğine ilişkin idari inceleme başlatılmış mıdır?

42. Denetim zaafı veya gecikmiş müdahale tespit edilmesi halinde sorumlular hakkında hangi idari ve mali yaptırımlar uygulanacaktır?
43. Fon piyasasına ilişkin düzenlemelerin hazırlanmasında portföy yönetim şirketleri, bankalar ve yatırımcı temsilcileriyle yapılan toplantıların tutanakları kamuoyuna açıklanacak mıdır?
44. Küçük ve orta ölçekli yatırımcıların haklarını korumak amacıyla bağımsız bir yatırımcı ombudsmanı veya özel başvuru mekanizması kurulacak mıdır?
45. Fon krizine ilişkin tüm kurumların tespit, karar, yazışma ve denetim kayıtları kamuoyuna ve TBMM'ye sunulacak mıdır?